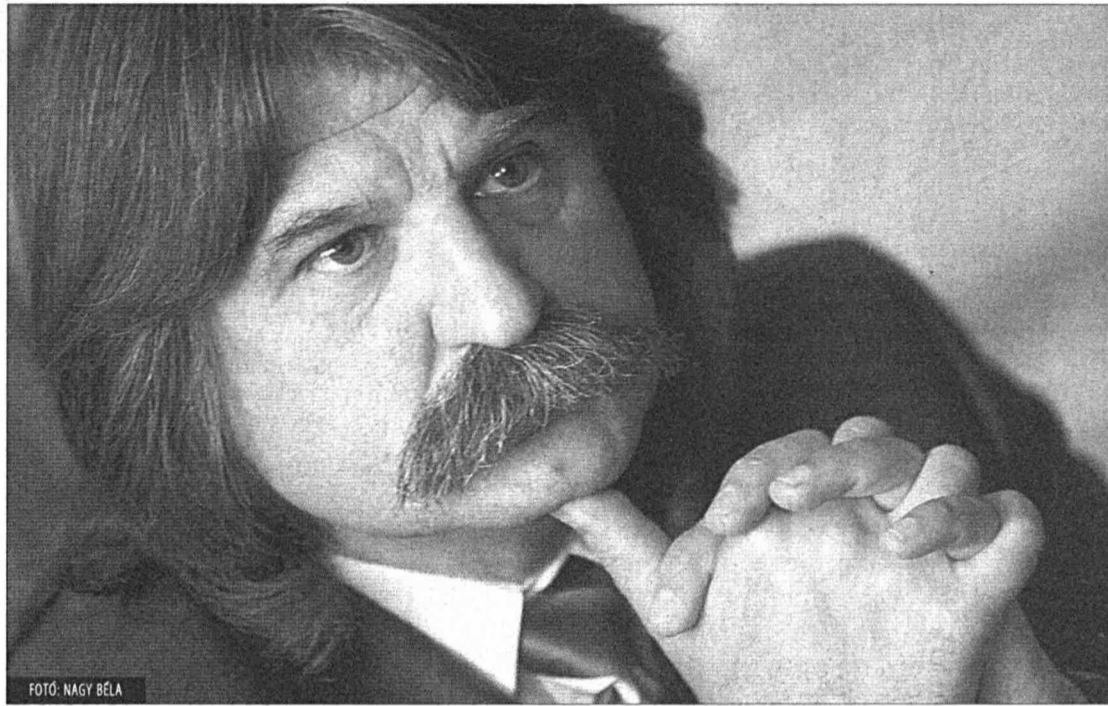

„Nincs szükség új pártra a jobboldalon”

FOTÓ: NAGY BELA

azokban a később jött al-
sóság dicsőretekben,
amelyre ön a kérdése-
ben is utalt. Az első
négy év örökségének
számos olyan negatív
eleme is van, amelyért
nemcsak az Antall-kor-
mány a felelős, hanem
az akkori demokratikus
ellenzék pártjai is, bele-
értve a Fialat Demokra-
táknak Szövetségét. A Fidesz akkori fiatal, ta-
pasztalatlan képviselőiként nem feltétlenül
értették meg, hogy milyen nagyobb politi-
kai játszmában használnak bennünket esz-
közként. S mindössze huszonketten ültünk
az ellenzék padsoraiban. A fő felelőség
azonban mindig azoké, akik kormányoz-
nak. Az Antall-kormány alapvetően jól tel-
jesített az intézményrendszer átalakítása
tekintetében. Ugyanakkor erőteljes liberá-
lis befolyás és hatás alatt működött, amely
megfelelt az akkori korszellemnek, az
egypólusúvá vált világ elvárásainak, illetve
diktátumainak megfelelően. Lehetünk
volna gyanakvóbbak, óvatosabbak a tekintet-
ben, hogy kell-e Magyarországnak egy
kommunista diktatúra után azonnal
ultraliberális mintaországgá válnia. Talán
azok az országok jártak jobban, amelyek ki-
csit lassabban, óvatosabban lépdelték előre
mind az alkotmányos jogok kialakítása,
mind pedig a privatizáció, az állami vagyon
és a piaci verseny korlátainak lebontása tek-
intetében. A legnagyobb hibája az volt az
első szabadon választott kormánynak,
hogy apró kezdeményezéseken túl gyakorlatilag
nem tett semmit a társadalmi struk-
túra átalakítása és az elitcsere érdekében.
Máig szóbeszéd tárgya az úgynevezett ró-
zsadombi paktum, amely történet a maga
bornírtságában tulajdonképpen azt a célt
szolgálja, hogy ne is gondoljunk el ko-
molyan azon, lehetett-e valamiféle háttér-
paktum a posztkommunista nomenklatúra
és az Antall vezette új, demokratikus elit
között. Ha nem is volt paktum, a végered-
mény olyan, mintha lett volna. Az első kor-
mány gyakorlatilag érintetlenül hagyta az
előző rendszer vezető rétegének pozícióit a
sajtóban, a kultúrában, az államigazgatás-
ban és a gazdaságban is. Emlekezetes, hogy
később, Horn Gyula kormányzása alatt
Csiha Judit privatizációs tárca nélküli mi-
niszterként tulajdonképpen ugyanazt a sze-
repet játszotta el, mint Keller László, hiszen
őt bízták meg az első ciklus állítólagos kor-
rupciós ügyeinek, privatizációs visszaélése-
inek felderítésével. A szocialisták ki nem
fogytak az előző kormány gyantásításá-
ból, szidalmazásából, mégis néhány hónap
után elhalt a dolog, az állítólagos vizsgálá-
toknak semmilyen eredménye sem lett.
Ennek nem feltétlenül az volt a magyaráza-
ta, hogy egyáltalán nem is voltak gyanús
privatizációs ügyek, hanem az, hogy az ál-
lami tulajdon privatizáció címén történő

Rosszul gondoljuk – bár a látszat valóban ez –, ha azt hisszük, hogy Gyurcsány Ferenc mögött egy monolit, eltökélt, fanatikus tömb áll, amelyet eleve reménytelen holmi demokratikus pepeséssel föltörni – jelentette ki a Magyar Nemzetnek a miniszterelnök hazugságbeszé-
dének egyéves évfordulója alkalmából adott interjújában Kövér László. A Fidesz elnökségi tagja beszélt még az antalli örökségről, a Magyar Gárdáról és arról, hogy a két elbukott választás ellenére sze-
rinte nincs szükség új pártra a jobboldalon.

átjártsága számos esetben a volt kommu-
nista nomenklatúra embereit hozta kedve-
ző helyzetbe. Olyan szinten zajlott a hatal-
om átmentése és az eredeti szocialista tö-
kefelhalmozás, mintha nem is történt volna
közben egy demokratikus választás.

– A korábban sokszínű MDF mára le-
tisztult, neokon (neokonzervatív) párt lett.
Lehet hasonlóságot, analógiát keresni a
mostani és az egykori demokrata fórum po-
litikája között?

– Nem szívesen keresnek analógiákat,
mert ezzel igazságtalanságot követnek el.
Minden tisztelemmel mellett fogalmazom
meg ezeket a politikai észrevételeket az első
szabadon választott kormány politiká-
jával kapcsolatban, és ahogy mondtam, a
nekünk járó mértékig osztozni is kívánok a
felelősségben. Az első MDF-frakció zömé-
ben jó szándékú, tisztességes emberekből
áll. Teljesen más volt a helyzet akkor és
ma. A mai MDF-re sok szót nem is veszte-
getnék. Az út elején, amire Dávid Ibolyák
léptek, még talán nem volt világos, hogy
hová vezet, de a végeredményt konstata-
lni kell: megérkeztek az MSZP és az SZDSZ ál-
tal fémjelzett táborba. Gazdasági és politi-
kai tanácsadói háttérüket tekintve ugyan-
annak a konglomerátumnak a részeivé vál-
tak, amelynek a két kormánypárt, és
ugyanígy csak látszólag különálló párt,
mint ahogy az MSZP és az SZDSZ is. A mö-
göttük álló közös szellemi, gazdasági in-
frastruktúra összeabroncsolja őket.

– Ön hisz abban, hogy egy érvényes és
eredményes népszavazás esetén önszántá-
ból távozik majd a kormány?

– Nincs alternatíva az alkotmányosság
keretein belül, egyéb módon csak az alkot-
mányosságon kívül eső eszközökkel lenne
elérhető a kormányváltás. Ugyanakkor
nem szoktam olyan dolgokat támogatni,
amelyekben én magam nem hiszek. Alap-
vetően optimista ember lévén azt gondo-
lom, hogy a legreménytelenebb helyzetben
is érdemes mindent megtenni a célunk el-
érése érdekében. A népszavazás a parla-
menti ellenzék kezében lévő utolsó de-
mokratikus eszköz. Az emberek döntenek el,
támogatják-e a Gyurcsány-kormányt,
amely a megszorító intézkedéseket úgy ve-
zette be, hogy előtte a választási kampány-
ban ezekkel éppen ellenkező programot kí-
nált, s megfosztotta az embereket a valóságos
helyzetre vonatkozó információktól,
vagyis minimális társadalmi felhatalmazá-

sa sincs mindarra,
amit tesz. Természe-
sen semmi garancia
nincs arra – mégoly
demokratikus, megfel-
lebbezhetetlen és el-
sőspró is lesz a népsz-
avazás eredménye –,
hogy a kormány le-
mond. Minden kétke-
dőnek igaza van, de
úgy gondolom, hogy a
kormány helyzete folyamatosan romlik.
Ne felejtjük el, hogy Gyurcsány Ferenc és
tettstársai mögött áll egy párt, amelynek
konkrét, hús-vér képviselői vannak. Ezek-
nek az embereknek előbb-utóbb el kell
számolniuk a tevékenységükkel a választó-
ik, családjuk és lakóközösségük előtt. Ta-
lán még a következő ciklusokban is aspi-
rálnának a képviselőségre. Rosszul gon-
doljuk – bár a látszat valóban ez –, ha azt
hiszük, hogy Gyurcsány Ferenc mögött
egy monolit, eltökélt, fanatikus tömb áll,
amelyet eleve reménytelen holmi demok-
ratikus pepeséssel föltörni.

– Csak egy a kormány a következő hó-
napokban mintegy kétmilliárd forintot költ
kommunikációs kampányra az úgynevezett
reformok elfogadtatása érdekében...

– Vannak olyan politikai szituációk,
amikor a pénz egyáltalán nem segít, sőt, ha
nem vigyáz, aki költi, akkor kifejezetten
árt. Mert minden hazug, hiteltelen kam-
panyra elköltött pénz a visszajára fordul-
hat. A jelenlegi szociális helyzet teremtette
társadalmi hangulatban bármennyi pénz
költhet a kormány, valójában csak a saját
politikai sírját ássa tovább.

– A jelenlegi társadalmi hangulat és el-
keseredettség is hozzájárulhatott, hogy
számos gárda alakult az országban. A hí-
rek szerint a Fideszben ön bírálta a legra-
dikálisabban a Magyar Gárdát. Miért ne
lenne létjogosultsága az egyébként törvé-
nyes, s egyelőre a lénynek sem ártó képző-
ménynek?

– Azt, hogy egy egyesületnek van-e lét-
jogosultsága, azt tíz ember eldöntheti.
Mindaddig, amíg tevékenységük nem üt-
közik a hatályos törvényekbe, az állami ha-
tóságoknak semmi dolguk velük. Ezt fon-
tos hangsúlyozni azon nyilvánvaló
gyurcsányi törekvések fényében, amelyek
tavaly október 23. után a gyűlékezési, ma-
napság pedig az egyesülési jogunk alkot-
mányos gyakorlásának lehetőségeit fenye-
getik. Mafelöl azonban a Magyar Gárda
sem mire sem válasz, hiszen a tetszetősnek
gondolt egyenruha, a parlagfűszedés és a
véradás kevésbé komolyan veti fel e bandi-
takormány eltávolításának esélyét, mint
mondjuk a népszavazás. Ellenben komoly
kommunikációs munióciót ad Gyurcsány
Ferencnek és csapatának azon szándékuk
valóra váltásához, hogy ne az embereket
megnyomorító kormányzati intézkedések

ról, az egészségügy drámai összeomlásá-
ról, a nyugdíjasokat és kiskeresetűket ké-
hetetlen helyzetbe hozó inflációról, a nö-
vekvő munkanélküliségről, a gazdasági re-
cesszióról, az ország lecsúszásáról szólja-
nak a hírek.

– A Fidesz népszerűségének sem tesz új
a gárda, ugyanakkor a Jobbik megerő-
södhet...

– A Jobbik fellépéséről nekem az a véle-
ményem, hogy tehetséges, törekvő fiatalok
és ambíciójukban kielégítetlen idősebb
uraknak azon csapata – tisztelet a jó
szándékú kivételeknek –, akik mindent
megtettek annak érdekében, hogy a polgá-
ri oldallal szemben zsarolási potenciált
hozzanak létre. Tehát az a céljuk, hogy a
szövetséget rájuk is ki kelljen terjeszteni a
választásokon, mert ha ezt nem tennék
meg, az ő 2-3 százalékos eredményük akár
a választási győzelembe kerülhet. Őszintén
szólva nekem ebből a játékból elegendem van.
Józan ésszel kimondható és belátható,
hogy nincs szükség a polgári oldalon több
pártra.

– Ezt azok után is így gondolja, hogy két
választást is elveszített a jobboldal?

– Aki az ellenkezőjét állítja, annak elő-
ször be kellene bizonyítania, hogy a Fidesz
azért nem nyert, mert nem volt a jobboldal-
on még egy párt. Egyébként volt, többek
között a Centrum párt, vagy az MDF,
amely 2006-ban még mint polgári párt lé-
pett fel a választók előtt. Radikális pártok
is voltak, ám a parlamentbe jutáshoz szük-
séges támogatottságot egyikük sem szer-
zett. A választók döntöttek. Másfelől a pol-
gári tábor, az összefogás jegyében és ered-
ményeként, éppen a 2006-os választásokon
szerezte az eddigi legtöbb szavazatot.

– Éppen a határon túli magyarok fóru-
máról jött az interjúja. Ön szerint van még
értelme az ilyen jellegű tárgyalásoknak,
amikor a magyar kormány egyik tagjának,
Kóka Jánosnak az az álláspontja, hogy nem
időszéri a kollektív jogok és az autonómia
kérdése.

– Ez a kijelentés a magyarság ügyéhez
való hozzáállásukat is hűven reprezentálja.
Az MSZP-nek érdeke ennek a fórumnak a
fenntartása, mert ezzel gyakorlatilag még
fenn tudják tartani a látszatot, hogy foglal-
koznak a határon túli magyarokkal. Szá-
munkra pedig azért fontos a fórum, mert a
határon túli magyar szervezetekkel folyta-
tott párbeszéd önmagában is értelmes dol-
log. Azt mindenesetre leszögezném, nincs
a volt szocialista országok közül egyetlen
olyan sem, ahol egy SZDSZ jellegű képző-
mény tartósan meg tudott volna ragadni.
Minden közép- vagy kelet-európai ország
politikai elitegyértelműen nemzeti elkö-
telezettségű, függetlenül attól, hogy poszt-
kommunista, polgári vagy liberális. Ez a
magyar kormánykoalíció pártjairól nem
mondható el, már az MSZP-ről sem, amió-
ta „a kis hal megette a nagy halat”, azaz az
SZDSZ saját képére formálta a szocialista
pártot.

– Az önkormányzati választásokon
számos megyében, városban, községben
aratott sikert a Fidesz és szövetségesei. A
sajtó ugyan néhány színházigazgató levál-
tása és kinevezése miatt hangos, mégsem
hallani felelősségre vonásokról, a koráb-
ban kötött szerződések áttekintéséről, fe-
lülvizsgálatáról, politikai kinevezettek, il-
letve vezető beosztásban dolgozók lecseré-
léséről. Egy esetleges kormányváltásnál is
erre lehet számítani?

– Lehet, hogy ön nem vett észre sem-
milyen mozgást, de úgy tűnik, a szocialis-
táknak az is sok, ami történt. Egy fenyege-
téssel felérő bejelentést tettek, miszerint
minden megyében, minden települési önk-
ormányzatoshoz szocialista komisszárokat
jelölnek ki, akiknek jelenteniük kell mind-
azon döntésekről, amelyek nekik nem tet-
szenek. Azonban szeretném, ha Gyurcsány
Ferenc is tudná, hogy ezek a polgármeste-
rek, közigazgatási elnökök és önkormányzati
képviselők nem nekik, még csak nem is
nekünk, a Fidesz vezetőinek tartoznak el-
számolással, hanem elsősorban és alapve-
tően a választóknak meg a lelkiismeret-
ünknek. Más oldalról megközelítve, min-
den olyan személyzeti vagy egyéb döntés,
amit meghoztak, de elhibáztak, vagy ame-
lyet elmulasztottak meghozni, noha az tel-
jesen nyilvánvalóan szükséges lett volna,
az ő újraválasztási esélyeiket csökkentik.
Miként a helyi közösségek számára jó dön-
tések elősegítik e képviselők majdani újr-
választását. A Gyurcsány Ferenc számára
szemléltetést idegen demokratikus viszo-
nyok között ez így természetes.

PÁL GÁBOR

Egy éve került nyilvánosságra
a gyurcsányi hazugságbeszéd,
amely lényegében következmé-
nyek nélkül maradt, a miniszterel-
nök azóta is vezeti kormányát. Mit gondol,
Európa bármely országában, milyen sors ju-
tott volna egy miniszterelnöknek hasonló le-
bukás esetén?

– Nem kétséges, hogy egy tisztességes
demokráciában a saját pártja azonnal levál-
totta volna ezt a miniszterelnököt. Ilyen sú-
lyos botrány után mindenhol azonnal kiír-
nák az előre hozott választásokat.

– Magyarországon viszont a miniszterel-
nök jóslatából lett valóság, vagyis hogy tűn-
tetek az emberek, de előbb-utóbb megun-
ták, s hazamentek. Ennek valóban így kellett
lennie?

– Normális körülmények között, nor-
mális emberek hosszú időn keresztül nem
érik jól magukat az utcán, főleg hiábavaló-
an nem töltik ott az idejüket, hiszen min-
denkinek megvan a maga élete, egzisztén-
ciája. Nem beszélve arról, hogy egy idő után
az érzelmek hőfoka is csökken. Szerencse-
sebb történelmi országokban kialakultak
az ellenállásnak különböző formái, a ma-
gyar társadalomban azonban még nem. Az,
hogy Gyurcsány Ferenc egy év óta még min-
dig itt van a nyakunkon, annak a követke-
zménye, hogy az elmúlt 17 évben nem tud-
tuk a kommunista rendszer, s főleg a ká-
dárizmus által okozott társadalmi betegsé-
get legyűrni, sőt a magyar társadalom im-
munrendszere, ellenálló képessége, vagy
szolidaritási potenciálja érzékelhetően év-
ről évről, ciklusról ciklusra gyengül, fogyat-
kozik. Ha ennek a folyamatnak nem tu-
dunk megálljt szabni, akkor Gyurcsány Fe-
rencel vagy nélküle, de sosem lesz igazi
demokrácia Magyarországon.

– Magyarán az egész politikai rendszer
felelős, hogy nem alakult ki egy erős,
tettekre kész, civil társadalom?

– 1990 óta nagyon sok szó esik az úgy-
nevezett civil szervezetekről, de a kilencve-
nes évek közepéig ezek valójában – tisztelet
a kivételnek – nem jelentettek mást, mint a
kommunista egypártrendszer szervezetei-
nek az átmentődését. A hazafias népfronto-
sok, munkásörök, KISZ-esek, magyar-
szovjet barátok, apparatcsikok és egyéb
ezekhez hasonló kétes egzisztenciák – ki-
szorulva a parlamentből és a pártpolitika-
ból – váltak a politikával szemben definiált
úgynevezett civil társadalom képviselőivé.
Ezek az emberek semmilyen társadalmi tá-
mogatottságot nem élveztek, a hangjuk vi-
szont a pártállami rendszerből itt ragadt
sajtóerőviszonyok következtében elég nagy
volt, s a pénzük, vagyonuk jelentős részét is
át tudták menteni 1989–90 környékén.
Csak nagyon lassan és elsősorban az egyhá-
zak körül szerveződtek újjá vagy éppensé-
ggel léptek a felszínre azok a korábban is
meglévő önszerveződő csoportok – első-
sorban a fiatalok körében –, amelyek a 90-
es évek közepén, végén a Fidesz társadalmi
bázisát is adták. Ez volt még a legjobb ál-
lapotban lévő része az úgynevezett civil társ-
adalomnak, de ha a szakszervezeti szférát
nézzük, az a mai napig tragikus állapotban
van. Az Antall-kormány számos katastro-
fális hibát elkövetett. Az egyik ilyen az volt,
hogy nem zavarta szét a kommunista szak-
szervezeti oligarchiát, amely egy ideig uras-
kodott a szakszervezeti tagság feje fölött,
mára viszont elmondhatjuk azt is: tényle-
gesen nem létezik szakszervezeti tagság.
Nagyon szomorú, hogy az elmúlt 17 évben
nem alakult ki valódi munkavállalói érde-
képviselő a leépülő, egyre gyorsabban ero-
dálódó posztkommunista szakszervezetek-
kel szemben. A kevés kivétel, gondolok itt a
Független Szakszervezetek Demokratikus
Ligájára, vagy éppenséggel a Munkásta-
nácsokra, infrastrukturális, anyagi, politi-
kai és erkölcsi támogatás híján elszigetel-
ődtek.

– Manapság divatos lett magasztosan
beszélni az úgynevezett antalli örökségről,
mind az őt párt ezt teszi, még azok is, akik-
nek az első parlamenti ciklusban egyetlen jó
szava sem volt a néhai miniszterelnökre és
politikájára. Ugyanakkor nem lehet figyel-
men kívül hagyni, hogy a kommunista po-
litikai hatalmat ebben az időszakban váltot-
ták gazdaságira a diktatúra funkcionáriusai,
emellett elmaradt a felelősségre vonás, a
politikai nagytakarítás. Mit gondol, miért
nem lehet őszintén beszélni az antalli örök-
ség természetéről?

– El kell azon gondolkodni, hogy egy-
némi kritikában nincs-e több tisztelet, mint